

Tien puntenplan - Stimuleringsprogramma Aanpak Dyslexie

1. Langsij bij verbeteracties op schoolniveau

Bij de ontwikkeling van scholen (verbeteracties, implementatie en consolidatie zoals hiervoor beschreven) komen betrokkenen van het Stimuleringsprogramma enige tijd langsij. Dit leidt - als het goed is - tot een verbetering, een versnelling en/of een intensivering van effectieve werkwijzen. De verbeteracties zijn gericht op het *primaire proces* en de expliciete aansturing in de kernkolom zoals hiervoor beschreven. Voorts wordt de ondersteuningskolom gestimuleerd scholen hierbij te helpen. Het Stimuleringsprogramma bemiddelt en activeert bij deze ondersteuning. Voor deze bemiddeling/activering kunnen scholen verzoeken indienen bij het Stimuleringsprogramma. De **werkgroep verbetertrajecten** werkt dit punt nader uit, verbindt en legt onderlinge contacten.

2. Ontsluiten goede voorbeelden

Het Stimuleringsprogramma ontsluit 'goede voorbeelden' van zowel uitvoering als beleid. Het te ontwikkelen beschrijvingskader draagt ertoe bij om dit transparant en overdraagbaar te laten plaatsvinden. Met het ophalen en doorgeven van waardevolle kennis en praktijkervaring hoopt het Stimuleringsprogramma de kloof tussen wat er aan goeds voorhanden is en het gebruik daarvan in de dagelijkse praktijk te dichten. De *expertgroep* ontwerpt samen met het projectmanagement het beschrijvingskader en de **werkgroep goede voorbeelden** ontsluit samen met praktijkprofessionals goede voorbeelden van praktijk en beleid.

3. Ervaringsdeskundigen én ouders direct betrekken

Het Stimuleringsprogramma richt zich expliciet op ervaringsdeskundigen: kinderen van basisschoolleeftijd, jongeren van middelbare schoolleeftijd en hun ouders/verzorgers (familieleden en vrienden). Het Stimuleringsprogramma wil helpen met het opzetten van (regionale) platforms, waar ervaringsdeskundigen bij elkaar terecht kunnen voor praktische informatie, een praatje, steun. Hierbij wordt ook de ondersteuning die bibliotheken nu al organiseren, meegenomen. Het is de bedoeling dat bibliotheken – nog meer dan nu – een natuurlijke ontmoetingsplek gaan vormen. Voorts wordt gedacht aan regionale ambassadeurs, die activiteiten en communicatielijnen (online) opzetten, die hun voortgang vinden, ook als het Stimuleringsprogramma beëindigd is. De **werkgroep ervaringsdeskundigen** werkt dit punt nader uit met als grootste doel ervaringsdeskundigen en ouders/verzorgers daadwerkelijk te bereiken en hen te 'verleiden' om hun deskundigheid in te zetten.

4. Definiëren van goede kennis

Het Stimuleringsprogramma levert een bijdrage aan het definiëren van goede kennis en het verantwoord uitrollen daarvan. Zo wordt een overzicht gemaakt van *effectieve methodieken* en *werkzame elementen*. Hierbij wordt vooral gekeken naar evidentie in de praktijk en wordt 'ballast' overboord gegooid. Ook wordt een *leerlijn-referentiekader voor technisch lezen en spellen* ontwikkeld. Extra schijnwerpers worden gericht op ICT-hulpmiddelen en de duurzame implementatie daarvan. In de **werkgroep goede kennis** werken experts dit samen met praktijkprofessionals en studenten (ho en wo) nader uit. Specifieke afstemming vindt plaats met de ontwikkelaars van de Brede Vakinhoudelijke Richtlijn, SDN en NKD.

5. Bevorderen van de samenwerking van onderwijs en zorg

Willen we vooral die leerlingen die het nodig hebben, laten profiteren van passende zorg dan is verdergaande samenwerking tussen onderwijs en zorg noodzakelijk. Dit geldt voor de uitvoering, waar zorgspecialisten veel meer dan nu preventief ingeschakeld kunnen worden. Dit geldt vooral ook voor de toewijzing naar de dyslexiezorg, waar met name de poortwachtersfunctie beter vervuld wordt als onderwijs en zorg samenwerken. Hierbij wil Stimuleringsprogramma recht doen enerzijds aan de verschillende goede invullingen die hiervoor al ontwikkeld zijn¹ en anderzijds de samenwerking tussen onderwijs en zorg bevorderen, waar dit nog niet het geval is. De **werkgroep onderwijs-zorg-jeugd** brengt belangrijke ontwikkelingen in kaart en werkt aanbevelingen van recente onderzoeken² uit voor de doelen van het Stimuleringsprogramma.

6. Dataverzameling

Willen we de *uitvoering* van het lees- en spellingonderwijs en de *organisatie* van de uitvoering een 'boost' geven dan is het verzamelen en analyseren van data onvermijdelijk. Of het nu gaat om resultaten van leerlingen, klassen, scholen, het aantal verwijzingen naar dyslexiezorg, de inzet van ICT-hulpmiddelen enzovoorts, altijd is data nodig om te kunnen sturen op verbetering en ontwikkeling. Het Stimuleringsprogramma stelt hiertoe een **monitorgroep** in die na inventarisatie nagaat wat realistisch ontwikkeld kan worden op dit terrein binnen het kader van het Stimuleringsprogramma. Hierbij zal in het voorjaar van 2019 te verschijnen rapport van de Inspectie worden meegenomen. Op basis van (de interpretatie van) data worden vervolgens verbeteringen geëntameerd, gevoed en gevolgd.

7. Professionalisering: verantwoord uitrollen van kennis en vaardigheden

Met 'verantwoord uitrollen' wordt in dit verband bedoeld: passende professionalisering van de direct verantwoordelijken voor de *uitvoering* van goed lees- en spellingonderwijs (professionals en schoolleiding) en gedelegeerde verantwoordelijken bij de uitvoering. Ouders en ervaringsdeskundigen worden hierin meegenomen. Er wordt zowel gebruik gemaakt van meer traditionele middelen (deskundigheidsbevordering op locatie, conferenties) als hedendaagse technologische middelen. Ook bevordert het programma kennisontwikkeling en kennisdeling met wetenschap en opleidingen en partnerschappen van aankomende en zittende leraren. De **werkgroep professionalisering** werkt dit punt nader uit.

8. Bevorderen regionale uitwisseling

Het Stimuleringsprogramma wil heel Nederland bereiken door 'grote' regio's te onderscheiden en deze te voorzien van een 'regionale kaart' met gegevens van ketenpartners verzameld in een database die toegankelijk en raadpleegbaar is. In deze regio's worden bijeenkomsten georganiseerd waar het Stimuleringsprogramma 'zendt' en 'ophaalt'. Hierbij richt het Stimuleringsprogramma zich in eerste instantie op de direct verantwoordelijken voor de *organisatie* van goed lees- en spellingonderwijs (schoolleiders en schoolbesturen) en stimuleert de ondersteunende verantwoordelijken (Samenwerkingsverbanden, gemeenten,) hen hierbij – op hun beurt – te ondersteunen. De **werkgroep regionale uitwisseling** zet deze activiteiten uit en tevens is wegbereider voor de activiteiten van punt 9.

---

¹ In de praktijk zijn er grote verschillen in organisatie van de SWV'en, de relatie met de schoolbesturen en de gemeente en het beleggen van verantwoordelijkheden (o.a. het inrichten van poortwachtersfunctie). Dit is een gegeven waar het Stimuleringsprogramma rekening mee dient te houden.

² Zie o.a. het hiervoor genoemde rapport van René Peeters.

9. Bevorderen van natuurlijke netwerken als aanjager voor duurzame implementatie

Ook nu zijn er tal van regionale en lokale netwerken actief binnen en buiten deze 'grote' regio's. Te denken valt aan: ib-netwerken, netwerken van schoolleiders, bestuurlijke netwerken (schoolbesturen, gemeenten (J42)), bibliotheken (in de school), zorginstellingen, oudernetwerken, jongeren-netwerken, regionale platform 'opleiden en professionaliseren', (praktijk)wetenschappelijke netwerken (lectoraten en leerstoelen). Het Stimuleringsprogramma wil katalysator zijn in het verbinden van deze actoren en daarbij de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs als mede-aanjager aan haar zijde krijgen. Door zelfsturing van deze 'natuurlijke' netwerken te bevorderen, hoopt het Stimuleringsprogramma de voortgang van de ingezette verbeteringen te borgen en te consolideren (ook na beëindiging van het programma), dit omdat zij uit zichzelf daartoe de noodzaak voelen. Dit belangrijke onderdeel van het Stimuleringsprogramma wordt uitgewerkt door de **werkgroep regionale netwerken**, waarbij samenwerking plaatsvindt met de 'brede coalitie onderwijs-zorg-jeugd'³ als met partners in de regio.

10. Ontwikkelen van een toegankelijk digitaal platform

Het Stimuleringsprogramma voorziet in een digitaal platform, dat bestaat uit de volgende onderdelen:

1. **Informatie** over effectieve aanpakken van preventief en integraal handelen (incl. protocollen)
2. Onafhankelijke informatie over **ICT-hulpmiddelen** en duurzame implementatie daarvan
3. **'Wat werkt in de praktijk'**: gedocumenteerde 'good practices' en bevindingen van flankerend praktijkonderzoek: 'community of informed practice'
4. **Dataverzameling**: de nog te ontwikkelen monitor vormt een onderdeel van het digitale platform
5. **Professionalisering**: tijd- en plaatsonafhankelijk professionalisering ('blended') gerelateerd aan professionalisering in de regio.
6. **Vraagbaak**: voor alle doelgroepen.

Het streven is dit digitale platform ook na afloop van het programma in de lucht te houden. Dat betekent dat hier van meet af aan rekening mee moet worden gehouden (eigenaarschap, personele inzet, financiën, actualisering).

---

³ Brede coalitie onderwijs-zorg-jeugd: ActiZ Jeugd/ GGD GHOR, Ambassadeur zorglandschap jeugd, Ouders & Onderwijs, GGZ Nederland, Ieder(In), Jeugdzorg Nederland, LECSO, Ministerie van OCW, Ministerie van VWS, Netwerk Leidinggevenden Passend Onderwijs, PO-raad, Sectorraad SWV VO, Sociaal Werk Nederland, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland, VNG, VO-raad, NCJ en NJI.

Stimuleringsprogramma Aanpak Dyslexie 10-puntenplan

